

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Рівненський державний гуманітарний університет
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Управління праці та соціального захисту населення
Уманської міської ради

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної
роботи» (12 жовтня 2021 р.)
та II Міжнародного науково-практичного симпозиуму з
інклюзивного туризму (27 травня 2021 р.)

Умань
2021

УДК [37.013.42+364.4](06)

A43

Редакційна колегія:

Коляда Н. М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Кравченко О. О., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету соціальної та психологічної освіти, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Албул І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Карпич І. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
(протокол № 3 від 18 жовтня 2021 року)*

Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи :
A43 матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Умань, 12 жовт. 2021 р. та II Міжнар. наук.-практ. симпозіуму з інклюзивного туризму м. Умань, 27 трав. 2021 р. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Рівненський держ. гуманіт. ун-т [та ін.] ; [ред. кол.: Коляда Н. М., Кравченко О. О., Албул І. В. [та ін.]. – Умань : Візаві, 2021. – 169 с.

До збірника увійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної роботи», яка відбулася 12 жовтня 2021 р. та II Міжнародного науково-практичного симпозіуму з інклюзивного туризму, який відбувся 27 травня 2021 р. в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

УДК [37.013.42+364.4](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2021

З М І С Т

РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Балдинюк О. Д., Слободяник Н.	Молода сім'я як об'єкт соціальної роботи	6
Балдинюк О. Д., Ратушняк О.	Проблема насильства над дітьми, способи її вирішення	10
Безверхня А.	Соціально-психологічна реабілітація жертв шкільного булінгу: понятійний аспект	13
Біленко А. Ю.	Девіантна поведінка дітей та молоді	16
Войтовська А. І.	Деякі питання нормативно-правові бази соціального захисту жінок-військовослужбовців	19
Дубіна Л. В.	Діяльність центрів соціальних служб для сімей, дітей та молоді	23
Загребельна А. О.	Соціальний захист людей похилого віку в Україні	27
Ісаченко В. П., Баркар (Кудряшова) Я. Ю.	Теоретичні основи соціокультурної анімації як технології соціальної роботи з молоддю	30
Карпич І.О., Молоднякова І.	Соціалізація дитини в умовах школи-інтернат	35
Коляда Н. М., Коляда Н. І.	Академічна доброчесність в умовах закладу вищої освіти як актуальна соціальна пролема	38
Кочубей Т. Д., Рябініна М. А., Ковальчук Ю. В.	Соціально-педагогічний феномен дитинства: аналітичний огляд	42
Кравченко О. О.	Соціально-психологічна реабілітація дітей та молоді з особливими освітніми потребами засобами інклюзивного туризму: з досвіду удпу імені павла тичини	47
Левченко Н. В.	Навчально-науковий напрям діяльності молодіжного центру «start»уманського державного педагогічного університету імені павла тичини	50
Майборода Ю. С.	Проблема соціалізації молоді з інвалідністю в освітніх установах	54

Матрос О. О.	Модель соціального обслуговування сімей з дітьми з інвалідністю	57
Моргай Л. А.	Робота соціального працівника з дітьми «групи ризику»	60
Песоцька Ю.	Рекомендації щодо налагодження контактів та подолання соціально-психологічних бар'єрів під час спілкування з людьми з інвалідністю	64
Поліщук Н. М.	Здоров'язбереження молоді як пріоритет сучасної державної політики	68
Підвальна Ю. В.	Проблеми соціально-педагогічної адаптації дітей з обмеженими можливостями здоров'я в сучасних умовах інклюзивного навчання	73
Тисак А.	Особливості соціального супроводу неблагополучних сімей	76
Ткачук Ю. В.	Проблеми соціально-педагогічної адаптації дітей з обмеженими можливостями здоров'я в сучасних умовах інклюзивного навчання	79
Федоренко Д.	Організаційні засади діяльності центрів надання соціальних послуг в Україні	83
Шевченко К. В.	Організація волонтерської діяльності в молодіжному середовищі	87
Шевчук О. М.	Впровадження тренінгових технологій у соціальну роботу	90

РОЗДІЛ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Dariusz Skalski, Oksana Zabolotna, Elżbieta Skalska	Wczesna edukacja - analiza przypadku ucznia z problemem edukacyjnymi i logopedycznym Early education - case study of a student with an educational and speech therapy problem	95
Гривцова О. М.	Інклюзивний туризм в Україні	116
Караманов О.	Музейна педагогіка у системі інклюзивного туризму: можливості та перспективи	118
Кирилюк І. М.	Інклюзивний туризм як вид реабілітації	121

Кучер Г. М.	для людей з особливими потребами Інклюзивний соціально-реабілітаційний туризм як вид психологічної реабілітації для вразливих категорій населення	124
Литвин О. В.	Світовий досвід розвитку інклюзивного туризму	129
Масенко Н. В.	Законодавче обґрунтування участі комунального закладу «Черкаський обласний центр медико-соціальної експертизи Черкаської обласної ради» в науково-практичному впровадженні новітніх інклюзивних креативно-іноваційних видів реабілітації та габілітації	132
Масенко Н. В., Зубрило А. Ю.	Соціально-психологічна реабілітація осіб з інвалідністю. етикет в щоденному спілкуванні з особами з інвалідністю	137
Масенко Н. В., Шворак О. М., Стеценко М. Г.	Проблемні питання застосування інклюзивного туризму в комплексній реабілітації пацієнтів з психічними розладами	139
Наровлянский О. Д.	Особливості організації навчальних екскурсій в інклюзивному класі	144
Наровлянська М. Д.	Трейл-орієнтування як засіб соціалізації людей із ураженням опорно-рухового апарату	148
Петрикiна А. С.	Базові аспекти доступності музейного туризму для відвідувачів з інвалідністю за зором	153
Тiмко М. М., Вербицька Т. Г.	Формування життєвих компетентностей у дітей із особливими освітніми потребами через впровадження турисько-красознавчого роботи	157
Чупiна К.	Інклюзивний туризм, як складова реабілітації студентської молоді з інвалідністю	161
НАШІ АВТОРИ		165

РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З ДІТЬМИ «ГРУПИ РИЗИКУ»

Діти «групи ризику» – це діти, які не бажають прислухатися до методів виховання та навчання.

Щоб вирішити проблему з дітьми «групи ризику» потрібно використовувати різноманітні методики. Саме на них оперуються у своїй діяльності соціальні працівники.

Перед тим, як соціальному працівникові починати працювати з дитиною «групи ризику» потрібно за допомогою різних форм, методів виявити серед колективу таку особу (спостереження, анкетування).

Після того, як соціальний працівник визначив хто саме з дітей відноситься до «групи ризику» потрібно зробити наступні кроки: за допомогою методу аналізу та збору інформації вивчити «особисту справу» учня; проводити діагностику для того, щоб дібрати корекційні методики; індивідуально проводити з дитиною бесіди та вправи; проводити бесіди з батьками, однокласниками, друзями, вчителями; заповнювати педагогічно-психологічну характеристику учня, з яким проводиться робота; проводити корекційну роботу з дитиною протягом певного часу [3].

Починаючи працювати, соціальний працівник повинен пам'ятати, що головне в стосунках з дитиною – взаємна повага і довіра. Все, що розповідає учень повинно залишитися між ними. Лише за дозволом дитини працівник може поговорити про дану проблему з батьками, вчителями. Якщо винести якусь таємницю, без дозволу – може зашкодити учню (психологічна травма).

Робота соціального педагога не закінчується лише в кабінеті чи в стінах школи. Він повинен співпрацювати з органами державної влади, з центром сім'ї. Його завданням також повинно бути допомогти дитині реалізувати себе як особистість, долучити його до секцій, кружків, залучити до різних заходів які проходять в школі. Навчити дитину правильно реалізувати свій вільний час.

Коли соціальний працівник починає працювати з дітьми «групи ризику» він повинен поставити перед собою цілі, щоб їх реалізувати з дитиною: виховувати моральну поведінку

(допомогти дитині зрозуміти, що саме погано а що добре, виховувати моральні якості); навчити адекватно себе оцінювати(допомогти дитині аналізувати свої вчинки); формувати здатність критично ставитися до самого себе(допомогти дитині правильно реагувати на критику); розвивати емоційну сферу особистості(навчити дитину за допомогою емоцій правильно виражати те, що вона відчуває); включати в важливі види діяльності(залучати дитину до різних форм діяльності); забезпечення сприятливого соціально-психологічного клімату(налаштувати роботу з дитиною в комфортному середовищі); допомогти вивчити те, що раніше пропустив (наздогнати пропущений матеріал) [3].

Щоб краще соціальному працівнику налаштувати роботу з дітьми «групи ризику» можна застосувати такі напрями роботи:

1. Арттерапія (використовувати засоби мистецтва як вираження переживань дитини).

2. Ігротерапія (використовувати різні види ігор, де б дитина змогла самовиражатися).

3. Музикотерапія (використовувати музику).

4. Бібліотерапія (використовувати різні книги, де б на дитину можна було вплинути).

5. Моритерапія (під час неї учень потрапляє в ситуацію де повинен скласти гарне враження на оточуючих).

6. Поведінкова терапія (усунення страхів, поганих звичок). 7.

Психодрама (соціальний працівник використовує лялькову драму для вираження емоцій) [4].

Соціальний працівник повинен пам'ятати, що результат роботи з дитиною «групи ризику» буде залежати від: бажання самого учня; від того як працівник поводить себе, чи відповідає він кваліфікаційному рівню; клімату який є під час занять; створення умов праці.

Соціальний педагог повинен чітко розуміти, що працювати з дітьми «групи ризику» не дуже легко і потребує від нього відданості. Нажаль, зустрічаються діти, які не бажають піддаватися під вплив корекційної роботи. Для роботи з даними дітьми кожен метод буде важливим, тому соціальний педагог повинен чітко обрати схему та план дій за яким він буде працювати.

Соціальний педагог виконує такі функції під час роботи з дітьми, що мають наркотичну залежність:

1. Комунікативна функція(соціальний педагог повинен допомагати учневі налагоджувати взаємовідносини з іншими професіоналами, державними організаціями, волонтерами та іншими).

2. Організаторська (соціальний педагог планує час коли і де дитина буде займатися).

3. Прогностична (соціальний педагог прогнозує які саме форми та методи він буде використовувати з дитиною, яка має наркотичну залежність).

4. Діагностична (соціальний педагог виявляє причини та на якому рівні знаходиться дитина, яка вживає наркотики; виявляє вікові та індивідуальні особливості).

5. Корекційна (соціальний педагог намагається покращити особисті якості дитини, залучити її до різних гуртків, секцій).

6. Соціальна (соціальний педагог повинен вчасно допомагати дитині долати кризові стани, навіть, залучити її до реабілітаційного центру) [2].

Спеціаліст повинен постійно засвоювати нові методи і прийоми роботи з сім'єю, розуміти механізм їх впливу і відповідально підходити до їх застосування. Надаючи допомогу іншим людям, він повинен відрізнитися від інших професіоналів не тільки спеціальними знаннями, а й особливим ставленням до своїх клієнтів. З одного боку, він повинен визнавати і поважати їх права як особистостей, а з іншого – враховувати неповторність внутрішнього світу кожної людини, що не терпить загального підходу. Для встановлення контакту психолог, соціальний педагог повинен навчитися дивитися на світ очима свого клієнта [1].

Отож, робота соціального працівника з дітьми «групи ризику» є досить відповідальною. Для ефективності застосування різноманітних методик, фахівець має бути професіоналом своєї справи. Досить часто, соціальні працівники для допомоги дітям залучають батьків, адже саме батьки мають вагомий вплив на дітей. А коли робота відбувається злагоджено, то шансів на кращий результат в рази більше.

Список використаних джерел

1. Литвинова Н. А. Соціально-педагогічна профілактика наркоманії серед підлітків групи ризику. Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». Старобільськ. 2016. 230 с.

2. Професійний довідник соціального педагога. Харків. Вид. група «Основа». 2011. 208 с.
3. Серeda P. B. Профілактика правопорушень серед учнівської молоді професійно-технічних навчальних закладів. Рівне. 2015. 19-20 с. URL: <https://ru.calameo.com/read/0045768253fcb599f8edd>.
4. Тимченко О. В. Основні форми та чинники делінквентної поведінки неповнолітніх. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pppd/2011_3/34Timche.pdf.

Навчальне видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми соціальної педагогіки та соціальної
роботи» (12 жовтня 2021 р.)
та II Міжнародного науково-практичного симпозиуму з
інклюзивного туризму (27 травня 2021 р.)

Видається в авторській редакції

Підписано до друку 30.04.2021 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 6,97 Тираж 120
прим. Замовлення № 1158

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»
20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19, вул. Садова, 2
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 2521 від 08.06.2006.
тел. (04744) 4-64-88, 3-51-33, (067) 104-64-88
vizavi-print.jimdo.com
e-mail: vizavi008@gmail.com